NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 25 päivänä tammikuuta 1999,

tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä koskevasta erityisohjelmasta "Tutkijavoimavarojen lisääminen ja sosioekonomisen tietopohjan laajentaminen" (1998—2002)

(1999/173/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 130 i artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen [1],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon [2],

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon [3],

sekä katsoo, että

1) Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat päätöksellään 182/1999/EY [4] hyväksyneet tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä (jäljempänä 'TTK') koskevan Euroopan yhteisön viidennen puiteohjelman (jäljempänä 'viides puiteohjelma') vuosiksi 1998—2002; puiteohjelmassa esitetään tutkijavoimavarojen lisäämisen ja sosioekonomisen tietopohjan laajentamisen alalla toteutettavien toimien pääperiaatteet sekä tieteelliset ja teknologiset tavoitteet,

2) perustamissopimuksen 130 i artiklan 3 kohdassa määrätään, että puiteohjelma pannaan täytäntöön puiteohjelman kussakin toiminnassa kehitetyin erityisohjelmin ja että kussakin erityisohjelmassa täsmennetään yksityiskohtaiset säännöt ohjelman toteuttamiseksi, vahvistetaan ohjelman kesto ja määrätään tarpeellisiksi arvioiduista varoista,

3) Euroopan yhteisön neljännestä puiteohjelmasta tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä koskevien toimien osalta (1994—1998) 26 päivänä huhtikuuta 1994 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1110/94/EY [5] 4 artiklan 2 kohdan sekä neljännen puiteohjelman toteuttamista varten vahvistettuja erityisohjelmia koskevien neuvoston päätösten 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti komissio on teettänyt ulkopuolisen arvioinnin ja toimittanut sen sekä sitä koskevat päätelmänsä ja huomionsa Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle,

4) perustamissopimuksen 130 j artiklan mukaisesti yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista koskevista säännöistä sekä tutkimustuloksista saatujen tietojen levittämistä koskevista säännöistä (jäljempänä 'osallistumista ja tietojen levittämistä koskevat säännöt') 25 päivänä joulukuuta 1998 tehtyä neuvoston päätöstä 1999/65/EY [6] sovelletaan tähän erityisohjelmaan; kyseisissä säännöissä sallitaan yhteisen tutkimuskeskuksen osallistuminen tähän erityisohjelmaan kuuluviin epäsuoriin toimiin,

5) tätä ohjelmaa toteutettaessa voi osoittautua tarkoituksenmukaiseksi tehdä Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen tai assosiaatiosopimukseen perustuvan yhteistyön lisäksi kansainvälistä yhteistyötä kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa erityisesti perustamissopimuksen 130 m artiklan nojalla,

6) tämän ohjelman toteuttamiseen kuuluu myös toimia ja järjestelyjä, joiden tarkoituksena on edistää, levittää ja hyödyntää TTK:n tuloksia erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) käyttöön, sekä toimia, joilla edistetään tutkijoiden liikkuvuutta ja koulutusta,

---

[1] EYVL C 260, 18.8.1998, s. 87.
[2] Lausunto annettu 15. joulukuuta 1998 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).
[3] EYVL C 407, 28.12.1998, s. 123.
[4] EYVL L 26, 1.2.1999, s. 1.
[5] EYVL L 126, 18.5.1994, s. 1, päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna päätöksellä N:o 2535/97/EY (EYVL L 347, 18.12.1997, s. 1).
[6] EYVL L 26, 1.2.1999, s. 46.

7) tiedeyhteisön, teollisuuden ja käyttäjien on tärkeää osallistua merkittävästi toiminnan määrittelyyn, ja tarvittaessa niiden olisi osallistuttava tämän ohjelman täytäntöönpanoon,

8) viidennen puiteohjelman tutkimustoimet on suunnattava myös innovaatioon muun muassa ensimmäisen innovaatiota koskevan toimintasuunnitelman tavoitteiden edistämiseksi,

9) inhimillisten voimavarojen parantaminen on olennainen tekijä kilpailukyvyn, innovaation ja työllisyyden edistämiseksi yhteisössä,

10) pk-yrityksiä olisi erityisesti rohkaistava osallistumaan,

11) tämän ohjelman toteuttamisessa on otettava huomioon yhtäläisiä mahdollisuuksia koskeva yhteisön politiikka,

12) tehokkaalla ja avoimella hallinnolla ohjelmasta tulee tehokkaampi ja käyttäjäystävällisempi,

13) hallinnolliset kulut olisi sisällytettävä yhteisön talousarvioon avoimuutta edistävällä tavalla,

14) tämän ohjelman täytäntöönpanoa on syytä seurata, jotta ohjelmaa voitaisiin tarvittaessa mukauttaa tieteen ja tekniikan kehitykseen; on myös syytä teettää aikanaan riippumattomilla asiantuntijoilla arviointi ohjelman toteuttamisen etenemisestä, ja

15) tieteen ja tekniikan tutkimuskomiteaa on kuultu erityisohjelmien tieteellisestä ja teknisestä sisällöstä,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään viidennen puiteohjelman 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti 25 päivän tammikuuta 1999 ja 31 päivän joulukuuta 2002 väliseksi ajaksi erityisohjelma ”Tutkijavoimavarojen lisääminen ja sosioekonomisen tietopohjan laajentaminen” (jäljempänä ’erityisohjelma’).

2 artikla

1. Erityisohjelman toteuttamista varten tarpeelliseksi arvioitu rahamäärä on viidennen puiteohjelman liitteen III mukaisesti 1 280 miljoonaa euroa, josta enintään 6,55 % varataan komission hallinnollisiin menoihin.

Tämän rahamäärän viitteellinen jakautuminen käy ilmi liitteestä I.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetusta rahamäärästä varataan

— 293 miljoonaa euroa kaudeksi 1998—1999

ja

— 987 miljoonaa euroa kaudeksi 2000—2002.

Neuvosto mukauttaa viimeksi mainittua määrää viidennen puiteohjelman 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan toisessa luetelmakohdassa määritellyin edellytyksin viidennen puiteohjelman 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetussa tapauksessa. Erityisohjelmaa toteutettaessa ei ennen neuvoston päätöstä saa ylittää ensimmäisessä luetelmakohdassa säädettyä määrää.

3. Budjettivallan käyttäjä vahvistaa tässä päätöksessä asetettujen tieteellisten ja teknologisten tavoitteiden ja painopisteiden mukaisesti määrärahat kutakin varainhoitovuotta varten ottaen huomioon monivuotisten rahoitusnäkymien perusteella käytettävissä olevat varat.

3 artikla

1. Erityisohjelman pääperiaatteet, tieteelliset ja teknologiset tavoitteet ja painopisteet käyvät ilmi liitteestä II. Ne ovat yhdenmukaiset viidennen puiteohjelman liitteessä I esitettyjen periaatteiden ja kolmeen luokkaan jaettujen valintaperusteiden kanssa.

2. Toteutettavien TTK-toimien valintaan sovelletaan kyseisten periaatteiden ja perusteiden mukaisesti valintaperusteita, jotka on mainittu osallistumista ja tietojen levittämistä koskevien sääntöjen 10 artiklassa.

Tätä ohjelmaa koskevat erityset valintaperusteet määritetään liitteessä IV.

Ohjelman toteuttamisessa, mukaan lukien 5 artiklan 1 kohdassa määritelty työohjelma, noudatetaan kaikkia kyseisiä perusteita, vaikkakin niitä voidaan painottaa eri tavalla.

3. Erityisohjelmaan sovelletaan osallistumista ja tietojen levittämistä koskevia sääntöjä.

4. Yhteisön osallistumista puiteohjelman rahoitukseen koskevat yksityiskohtaiset säännöt määritetään viidennen puiteohjelman 4 artiklassa.

Erityisohjelman epäsuorat TTK-toimet määritellään viidennen puiteohjelman liitteissä II ja IV.

Ohjelman täytäntöönpanosäännöt annetaan tämän päätöksen liitteessä III.

4 artikla

Ottaen huomioon 3 artiklassa tarkoitetut perusteet sekä liitteessä II esitetyt tieteelliset ja teknologiset tavoitteet ja painopisteet komissio:

a) seuraa kulloinkin soveltuvalla riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden avustuksella erityisohjelman täytäntöönpanoa ja tekee tarvittaessa viidennen puiteohjelman 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti neuvostolle ehdotuksia erityisohjelman mukauttamiseksi; ja

b) teettää viidennen puiteohjelman 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ulkopuolisen arvioinnin erityisohjelmaan kuuluvilla aloilla toteutettavista toimista.

5 artikla

1. Komissio laatii työohjelman, jossa määritellään:

a) yksityiskohtaisesti liitteessä II olevat tavoitteet ja TTK:n painopisteet;

b) erityisohjelman toteuttamisen viitteellinen aikataulu;

c) liitteessä III mainitut koordinointijärjestelyt sekä järjestelyt viidennen puiteohjelman kolmannen toimen innovaatioon ja pk-yritysten osallistumiseen liittyvien tavoitteiden tukemiseksi; sekä

d) tarpeen mukaan valintaperusteet ja niiden soveltamista koskevat järjestelyt kutakin epäsuoraa TTK-tointa varten.

2. Työohjelmassa otetaan huomioon tiedeyhteisön, teollisuuden ja käyttäjien asiaan liittyvät edut. Epäsuorat TTK-toimet toteutetaan työohjelman perusteella osallistumista ja tietojen levittämistä koskevissa säännöissä annettujen menettelyjen mukaisesti.

3. Työohjelma päivitetään tarvittaessa, ja komissio antaa sen kaikkien asianomaisten osapuolten käyttöön käyttäjäystävällisessä muodossa, myös sähköisessä muodossa.

6 artikla

1. Komissio vastaa tämän erityisohjelman täytäntöönpanosta.

2. Seuraavien toimenpiteiden toteuttamiseen sovelletaan 7 artiklassa säädettyä menettelyä:

— 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun työohjelman laatiminen ja päivitys, myös ehdotuspyyntöjen sisällön osalta;

— rahoitettaviksi ehdotettujen TTK-toimien hyväksyminen mukaan lukien kolmansien maiden yksiköiden osallistuminen, kun tämän ohjelman mukainen yhteisön osuus on vähintään 0,8 miljoonaa euroa;

— viidennen puiteohjelman 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ulkopuolisen arvioinnin toimeksiannon laatiminen;

— liitteessä I esitetyn rahamäärän viitteellisen jakautumisen mahdollinen tarkistus.

7 artikla

1. Komissiota avustaa ohjelmakomitea (jäljempänä 'komitea'), joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.

2. Edellä 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa edellä tarkoitetuista ehdotuksista toimenpiteiksi määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan. Lausunto annetaan perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa niiden päätösten edellytykseksi määrätyllä enemmistöllä, jotka neuvosto tekee komission ehdotuksesta. Komiteaan kuuluvien jäsenvaltioiden edustajien äänet painotetaan mainitussa artiklassa määrätyllä tavalla. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen.

3. a) Komissio päättää suunnitelluista toimenpiteistä, jos ne ovat komitean lausunnon mukaiset.

b) Jos suunnitellut toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaisia tai lausuntoa ei ole annettu, komissio tekee viipymättä neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Neuvosto ratkaisee asian määräenemmistöllä.

Jos neuvosto ei ole ratkaissut asiaa yhdeksän viikon määräajassa siitä, kun asia on tullut vireille neuvostossa, komissio tekee päätöksen ehdotetuista toimenpiteistä.

4. Komissio tiedottaa säännöllisesti komitealle erityisohjelman toteuttamisen yleisestä edistymisestä ja erityisesti kaikkien tästä ohjelmasta rahoitettujen TTK-toimien edistymisestä.

5. Komiteaa tukee alakomitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista. Alakomitean tehtävänä on antaa kyseiseen ohjelmaan kuuluvan sosioekonomisen tutkimuksen toteuttamiseen liittyviä asiantuntijaneuvoja sekä laatia yleiskatsaus koko puiteohjelman alalla toteutetusta sosioekonomisesta tutkimuksesta.

8 artikla

Komissio tiedottaa säännöllisesti viidennen puiteohjelman 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti neuvostolle ja Euroopan parlamentille ohjelman toteuttamisen yleisestä edistymisestä, myös pk-yritysten osallistumisesta ja hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistamisesta.

9 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 25 päivänä tammikuuta 1999.

Neuvoston puolesta

J. FISCHER

Puheenjohtaja

LIITE I

RAHAMÄÄRÄN VIITTEELLINEN JAKAUTUMINEN

(miljoonaa euroa)

Toimintatyyppi	Määrä
— Tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden tukeminen	858
— Infrastruktuurien käyttömahdollisuuksien parantaminen	182
— Tieteellisen ja teknologisen huippuosaamisen edistäminen	50
— Avaintoiminto: sosioekonomisen tietopohjan parantaminen	165
— Eurooppalaisen tiede- ja teknologiapolitiikan kehityksen edistämistoimet	25
Yhteensä	1 280

LIITE II

PÄÄPERIAATTEET, TIETEELLISET JA TEKNOLOGISET TAVOITTEET JA PAINOPISTEET

JOHDANTO

Tiedon merkitys maailmassa kasvaa jatkuvasti. Tällä alalla yhteisöllä on valttinaan korkeatasoiset tutkijat, insinöörit ja teknikot. Tavoitteena on tämän osaamisen säilyttäminen ja tuen tarjoaminen sen kehittämiseksi edelleen tukemalla entistä enemmän tutkijoiden koulutusta ja liikkuvuutta sekä parantamalla pääsyä tutkimusinfrastruktuureihin.

Lisäksi yhteisöllä on yhteiskunta- ja taloustieteiden sekä humanististen tieteiden alalla vahva tutkimusperinne, jota on syytä hyödyntää määriteltäessä nykyisiä ja tulevia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia kehityssuuntauksia ja tarpeita yhteisön kilpailukyvyn lisäämiseksi ja sen kansalaisten elämän laadun parantamiseksi.

YLEISET TAVOITTEET

Ohjelman yleisissä tavoitteissa, joiden saavuttamiseksi toiminta on yhdistettävä puiteohjelman muiden osien vastaaviin toimenpiteisiin, painottuu kaksi ensisijaista toiminta-alaa eli tutkijavoimavarojen lisääminen ja sosioekonomisen tietopohjan laajentaminen. Tässä tarkoituksessa toiminnalla pyritään:

— kehittämään yhteisön tutkijavoimavaroja tavoitteena erityisesti tasavertaisten pääsymahdollisuuksien sekä tasaisemman sukupuolijakautuman turvaaminen pääasiassa tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden kautta, jolloin muun muassa voitaisiin luoda uusia työpaikkoja,

— parantamaan pääsyä tutkimusinfrastruktuureihin,

— auttamaan yhteisöä kehittymään tutkijoiden kannalta houkuttelevaksi ympäristöksi sekä edistämään eurooppalaista tutkimusta kansainvälisellä tasolla ja edistämään eurooppalaista tiede- ja teknologiakulttuuria,

— vahvistamaan erityisen avaintoiminnon avulla sosioekonomista tietopohjaa, jotta voitaisiin paremmin ymmärtää eurooppalaisen yhteiskunnan keskeisimpiä ongelmia, ja

— tukemaan yhteisön tiede- ja teknologiapolitiikan sekä muiden politiikkojen määrittelyä.

1. OHJELMAAN KUULUVAT ERITYISTOIMET

A. Tutkijavoimavarojen lisääminen

1) Tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden tukeminen

Yhteisön tutkijoiden yksilökohtainen ja yhteinen asiantuntemus on huomattava voimavara. Maailmanlaajuinen kilpailu tieteellisen tutkimuksen alalla on kuitenkin kova. Tärkeimpiin kilpailijoihin verrattuna yhteisössä on suurempi vajaus tutkijoista, tutkimus on varsin sirpaleista ja päällekkäistä, tutkimusryhmät ovat jossain määrin eristyneitä etenkin yhteisön reuna-alueilla ja muita heikommassa asemassa olevilla alueilla, tutkijoiden liikkuvuus maantieteellisesti on melko vähäistä, samoin tutkijavaihto yliopistomaailman ja teollisuuden välillä, lisäksi aktiiviväestö ikääntyy yleisesti nopeasti, mikä heijastuu myös tutkimuksen kentässä, ja lisäksi naispuolisten tutkijoiden tarjoama potentiaali on puutteellisesti hyödynnetty.

Näiden ongelmien ratkaisemiseksi tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden tukemista koskevassa toiminnassa keskitytään myötävaikuttamaan eurooppalaisen tutkimusympäristön kehittämiseen seuraavien yleisten tavoitteiden mukaisesti: edistetään erityisesti uransa alkuvaiheessa olevien nuorten tutkijoiden tutkimustyön kautta tapahtuvaa koulutusta, naisten ja miesten tasavertaisia mahdollisuuksia tutkimuksen alalla, eri maiden tutkijaryhmien yhteistyötä, mukaan lukien monitieteiset lähestymistavat, erityisesti yhteisten tutkimushankkeiden ympärille koottavien verkkojen avulla, tutkijoiden liikkuvuutta Euroopassa, yhteistyötä, vuorovaikutusta ja henkilöstön liikkuvuutta akateemisen tutkimuksen ja teollisuuden harjoittaman tutkimuksen välillä sekä yhteisön tieteellistä ja teknologista yhtenäisyyttä ottaen erityisesti huomioon muita heikommassa asemassa olevien alueiden tarpeet.

Ohjelman tämä osa on tarkoitus toteuttaa kahden toimen eli tutkijankoulutusverkkojen ja yhtenäisen Marie Curie -apurahajärjestelmän kautta. Nämä toimintalinjat koskevat kaikkia tieteellisen tutkimuksen aloja, joilla toiminta liittyy tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelytoimintaa koskeviin yhteisön tavoitteisiin, ja tutkijat itse valitsevat niihin kuuluvat hankkeet. Hankkeet valitaan yksinomaan niiden tieteellisen arvon perusteella ja sen mukaan, missä määrin ne edistävät toimien tavoitteiden toteutumista, ilman että tieteenalaa tai aiheita rajoitettaisiin millään tavoin etukäteen (ns. bottom-up -lähestymistapa). Hankkeiden jakautumista tutkimusaloittain ja niihin osallistuneiden miesten ja naisten osuutta arvioidaan kuitenkin jälkeenpäin.

Tutkijankoulutusverkot

Päätavoitteena on korkealuokkaisiin kansainvälisiin yhteistoiminnallisiin tutkimushankkeisiin liittyvän tutkijankoulutuksen edistäminen erityisesti nuorten, väitöskirjaa valmistelevien tai tohtorintutkinnon suorittaneiden tutkijoiden osalta. Kyseeseen tulevat myös uudet, nousevat tieteenalat. Yhteisön tukea on tarkoitus myöntää verkkoon kuuluvien tutkimusryhmien vahvistamiseen palkkaamalla niihin väliaikaisesti nuoria tutkijoita, jotka tulevat eri maasta kuin kyseinen ryhmä, ja lisäksi sillä on tarkoitus osittain kattaa koulutusverkon perustana olevan yhteistoiminnallisen tutkimushankkeen koordinointikustannukset.

Kunkin verkon sisällä on määriteltävä siinä mukana oleville nuorille tutkijoille sopiva koulutusohjelma. Koulutusohjelmassa on hyödynnettävä verkon kansainvälisyyttä ja soveltuvissa tilanteissa yhteistyöhankkeen monialaisuutta, verkkoon kuuluvien ryhmien keskinäistä täydentävyyttä ja verkon mahdollisia yhteyksiä teollisuuteen. Tukijankoulutusverkoilla olisi edistettävä tutkijankoulutusta teollisuuteen yhteydessä olevassa ympäristössä ja lisättävä vuorovaikutusta akateemisen ja teollisuuden harjoittaman tutkimuksen välillä silloin, kun tämä on olennaista verkon koulutusohjelman kannalta. Kaikissa tutkijankoulutusverkoissa on tarjottava naisille ja miehille yhtäläiset mahdollisuudet.

Marie Curie -apurahajärjestelmä

Toimintalinja muodostuu yhtenäisestä Marie Curie -apurahojen järjestelmästä, jonka perusosana ovat tarvittavaa tutkimuskokemusta omaaville edistyneille nuorille tutkijoille tarkoitetut ja tutkijoiden itsensä valitsemien aihealueiden mukaan myönnetyt henkilökohtaiset apurahat. Järjestelmän avulla pyritään tehostamaan yhteisön tutkijankoulutusapurahojen käyttöä.

Apurahaa voivat hakea seuraaviin kolmeen ryhmään kuuluvat tutkijat: i) yliopistollisen perustutkinnon suorittaneet nuoret tutkijat; ii) tarvittavaa tutkimuskokemusta omaavat nuoret tutkijat, jotka ovat tavallisesti joko tohtorintutkinnon suorittaneita tutkijoita tai tutkijoita, joilla on vähintään neljän vuoden kokemus muusta korkeakoulututkintoa edellyttävästä tutkimuksesta kuin tohtorintutkintoon tähtääviin opintoihin liittyvästä tutkimuksesta; iii) kokeneet tutkijat, joilla on tohtorintutkinnon suorittamisen jälkeen hankittu vähintään kymmenen vuoden tutkimuskokemus ja jotka kuuluvat jonkin tutkimuslaitoksen vakituiseen henkilökuntaan. Järjestelmässä miehillä ja naisilla on tasavertaiset mahdollisuudet.

Henkilökohtaiset Marie Curie -apurahat

Tarkoituksena on tarjota Euroopan parhaille nuorille tutkijoille edistyneen tason tutkijankoulutusta antamalla heille tilaisuus osallistua tutkimustoimintaan, jotta heistä kehittyisi Euroopan johtavia tutkijoita. Tutkimuslaitokset ottavat vastaan nuoria tutkijoita, joilla on riittävästi tutkimuskokemusta.

Henkilökohtaisen kaksivuotisen koulutusapurahan käytettyään muita heikommassa asemassa olevilta alueilta kotoisin olevat apurahan saajat, jotka haluavat palata jollekin oman maansa muita heikommassa asemassa olevalle alueelle, voivat saada henkilökohtaisen Marie Curie -paluuapurahan.

Lisäjärjestelmiin ja täydentäviin järjestelmiin kuuluvat:

Yritysten Marie Curie -vierailuapurahat

Näillä apurahoilla tarjotaan nuorille tutkijoille mahdollisuus tutkimustyöhön teollisuudessa tai kaupassa. Tavoitteena on myös teollisuuden ja korkeakoulujen yhteistyön edistäminen. Teolliset ja kaupalliset yritykset ottavat vastaan nuoria korkeakoulututkinnon suorittaneita henkilöitä ja riittävästi tutkimuskokemusta omaavia nuoria tutkijoita. Isäntäyrityksen edellytetään tarjoavan stipendiaatille asianmukaiset puitteet tutkimustyölle ja varmistavan työn seurannan. Pk-yritysten osallistumista on tarkoitus helpottaa erityistoimenpitein.

Marie Curie -kehitys- ja vierailuapurahat

Toiminta on tarkoitettu edistämään korkeatasoisen tutkimuksen tekemiseen tarvittavia valmiuksia muita heikommassa asemassa olevilla yhteisön alueilla sijaitsevissa tutkimuslaitoksissa. Tutkimuslaitokset, joilla on tarve kehittää uusia osaamisaloja, ottavat vastaan riittävästi tutkimuskokemusta omaavia nuoria tutkijoita. Järjestelyllä lisätään yhteisön yhteenkuuluvuutta tieteen ja teknologian aloilla.

Kokeneiden tutkijoiden Marie Curie -apurahat

Toimella pyritään hyödyntämään kokeneiden eurooppalaisten tutkijoiden asiantuntemusta parannettaessa tiedon ja teknologian siirtoa teollisuuden ja korkeakoulujen välillä (kumpaankin suuntaan) ja niistä muita heikommassa asemassa olevien alueiden suuntaan. Korkeakoulu tai tutkimuslaitos ottaa vastaan teollisesta tai kaupallisesta yrityksestä tulevan kokeneen tutkijan tai päinvastoin, yritys ottaa vastaan korkeakoulusta tai tutkimuslaitoksesta tulevan tutkijan taikka tutkija joko tulee jostakin muita heikommassa asemassa olevalla alueella sijaitsevasta tutkimuslaitoksesta tai vierailee vastaavassa laitoksessa.

Vierailut Marie Curie -koulutuskeskuksissa

Nuorille tohtorinkoulutuksessa oleville tutkijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa osa opinnoistaan jossakin Marie Curie -koulutuskeskuksessa, ja näin saadaan erikoistuneet koulutuskeskukset mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön ja lisäarvoa yhteisön tasolla.

2. Tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuuksien parantaminen

Mahdollisuus keskeisten tutkimusinfrastuktuurien käyttöön on yhä tärkeämpää kehityksen kärjessä olevilla tieteenaloilla. Eurooppalaisten tutkimusryhmien säilyminen kilpailukykyisinä muun maailman ryhmiin verrattuna riippuu siitä, missä määrin niillä on käytettävissään ajanmukaisia infrastruktuureja.

Termillä 'tutkimusinfrastruktuurit' tarkoitetaan laitoksia ja muita tahoja, jotka tarjoavat tiedeyhteisön tarvitsemia palveluja. Niihin sisältyvät esimerkiksi suuret yksittäiset tutkimuslaitokset, kokoelmat, erityiset biotoopit, kirjastot, tietokannat, hajallaan toisistaan sijaitsevien pienten tutkimuslaitosten verkostot sekä osaamiskeskukset, jotka tarjoavat laajalle tiedeyhteisölle peruspalveluja tekniikkaa ja tiedollista osaamista yhdistäen.

Koska valtaosaa eurooppalaisista tutkimusinfrastruktuureista ylläpitävät kansalliset viranomaiset lähinnä oman maansa tutkijaryhmien hyödyksi, infrastruktuurien käyttömahdollisuus on usein etupäässä tai jopa yksinomaan kotimaisilla tutkimusryhmillä.

Tämän vuoksi monilla tutkijoilla ei ole mahdollisuutta käyttää oman työnsä kannalta soveltuvimpia eurooppalaisia infrastruktuureja. Lisäksi harvat ajanmukaiset laitokset ovat teollisuusyritysten omistuksessa eivätkä useinkaan ole avoimia yrityksen ulkopuolella työskenteleville tutkijoille.

Monilla aloilla eurooppalaisia tutkimusinfrastruktuureja luonnehtii myös vähäinen kansainvälinen yhteistyö infrastruktuurien ylläpitäjien kesken. Ne saisivat yhteisön tasolla merkittävästi lisäarvoa, jos infrastruktuurien ylläpitäjien välille onnistuttaisiin luomaan samanlainen yhteisyökulttuuri kuin on kehittymässä eurooppalaisten tutkijoiden välille.

Koska infrastuktuurien kehittäminen ja toiminta kuuluu kansallisten viranomaisten vastuulle, liittyy ”Tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuuksien parantaminen” -toimi seuraaviin yleisiin tavoitteisiin:

— kehitetään uusia, muista maista tuleville käyttäjille sopivia pääsyvaihtoehtoja yhteisön tasolla merkityksellisiin infrastruktuureihin,

— kannustetaan infrastruktuurien ylläpitäjiä ja käyttäjiä yhteistyöhön tutkimusinfrastruktuurien käytön tehostamiseksi ja parannetaan tiedeyhteisölle tarjottavia palveluja tätä kautta,

— määrätään koordinointi-, tuki- ja liitännäistoimenpiteistä yhtenäisyyden varmistamiseksi muihin erityisohjelmiin sisältyviin, aiheeseen liittyviin toimiin nähden.

Tämä toiminta koskee infrastruktuureja kaikilla tieteellisen tutkimuksen aloilla, jotka edistävät tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelytoimintaa koskevien yhteisön tavoitteiden toteutumista edellyttäen, ettei toimenpiteitä toteuteta puiteohjelman muun toiminnan yhteydessä. Pääasiallisesti toteutus tapahtuu tukitoimena, jolla helpotetaan muiden maiden tutkijoiden pääsyä tärkeimpiin tutkimusinfrastruktuureihin. Toimintaa täydentää kaksi toimenpidekokonaisuutta eli ”Infrastruktuurien yhteistyöverkot” ja ”Tutkimusinfrastruktuurien TTK-hankkeet”.

Mahdollisuudet muiden maiden tärkeimpien tutkimusinfrastruktuurien käyttöön

Tavoitteena on kehittää tutkijaryhmille (ja yksittäisille tutkijoille) uusia mahdollisuuksia käyttää sellaisia tärkeitä tutkimusinfrastruktuureja, jotka ovat heidän työssään tarkoituksenmukaisimpia, riippumatta siitä, millä jäsenvaltion tai assosioituneen maan alueella ryhmät toimivat tai infrastruktuurit sijaitsevat.

Jotta infrastruktuurille voitaisiin myöntää yhteisön tukea, sen on tarjottava korkeimman tason tutkimustyössä tarvittavaa huippuluokan palvelua, sen on oltava Euroopassa harvinainen, sen investointi- ja toimintakustannusten on oltava suhteellisen korkeat kyseisen toiminta-alan tavanomaisiin kustannuksiin verrattuna ja sen on tarjottava riittävästi tieteellistä, teknistä ja logistista tukea ulkopuolisille, ensikertalaisille, käyttäjille, erityisesti yhteisön tukea myönnetään valikoiduille infrastruktuurien ylläpitäjille, jotta nämä antaisivat ulkomaisille käyttäjille ilmaisen käyttöoikeuden tarjoamiinsa palveluihin.

Jokaisen tuen saajaksi hyväksytyn ylläpitäjän on tiedotettava laajalti avoimista mahdollisuuksista ja tarkastutettava saamiensa ehdotusten tieteellinen arvo riippumattomilla asiantuntijoilla; etusijalle on asetettava tutkimusryhmät, jotka eivät ole aikaisemmin käyttäneet kyseistä infrastruktuuria, sekä ryhmät, joiden kotimaassa ei vastaavia palveluja ole.

Pääsääntöisesti tässä toimessa ei voida tukea käyttäjiä, joiden tutkimustyö tähtää yksinomaiseen käyttöoikeuteen. Poikkeuksia voidaan kuitenkin tehdä pk-yritysten kohdalla, jotka haluavat käyttää jotain tiettyä infrastruktuuria ensimmäistä kertaa.

Infrastruktuurien yhteistyöverkot

Tällä toiminnalla pyritään saamaan infrastruktuurien ylläpitäjät ja käyttäjät koordinoimaan toimintaansa ja yhdistämään voimavaransa niiden välisen yhteistyön kehittämiseksi, riittävän tutkimusaineiston synnyttämiseksi pitkälle kehitettyä tekniikkaa, instrumentointia ja teknologioita vaativilla aloilla, hyvien käytäntöjen levittämiseksi, yhteisten käytäntöjen ja yhteentoimivuuden tehostamiseksi, keskinäisen täydentävyyden lisäämiseksi ja suurten virtuaalisten ja hajautettujen järjestelmien kehittämiseksi.

Yhteisön tukea myönnetään sellaisten yhteisten toimintojen koordinointiin, joiden ansiosta yhteistyöverkolle tärkeitä nykyisiä ja tulevia infrastruktuureja voidaan käyttää ja hyödyntää tehokkaammin. Näihin verkkoihin voivat osallistua tutkimusinfrastruktuurien ylläpitäjät, korkeakoulujen, tutkimuskeskusten ja teollisuuden tutkimusryhmät, käyttäjien edustajat ja laitevalmistajat. Eri verkot liittyvät kukin eri tavalla Euroopan tutkimusinfrastruktuureihin.

Tutkimusinfrastruktuurien TTK-hankkeet

Pyritään tukemaan sellaisia tutkimusyhteistyöhankkeita, jotka jollain määrätyllä alalla saattavat yhteisön tasolla parantaa infrastruktuurien käyttömahdollisuuksia sekä niiden tarjoamia palveluja. Erityisen

huomion kohteena ovat tutkimushankkeet, jotka tukevat tähän ohjelmaan kuuluvia infrastruktuurien yhteistyöverkkoja tai aikaisemman tutkijoiden koulutus- ja liikkuvuusohjelman yhtenäistä kokeilutoimintaa.

3. Tieteellisen ja teknologisen huippuosaamisen edistäminen

Tutkijoiden ja tutkimuslaitosten tieteellinen ja tekninen huippuosaaminen on ehdoton edellytys Euroopan menestykselle kansainvälisen tieteellisen tutkimuksen kehityksen kilpailuympäristössä. Huippuosaamisen edistämisen odotetaan kannustavan parhaita tutkijoita ja ryhmiä osallistumaan ja sitoutumaan eurooppalaiseen tutkimukseen ja tekemään eurooppalaistutkijoiden merkittävimpiä tutkimustuloksia laajemmin tunnetuksi.

Samalla olisi tärkeää parantaa tieteen ja tutkimuksen yleistä tuntemusta yhteiskunnassa. Pyrkimyksenä olisi luoda suotuisa ympäristö tutkimukselle ja teknologiselle kehittämiselle ja erityisesti yhteisön puiteohjelmissa tehtävälle työlle. Tieteellisen toiminnan ja tutkimuksen onnistuminen ja oletettujen hyödyllisten vaikutusten syntyminen edellyttävät, että kansalaiset tuntevat tieteen ja tieteellisten asioiden peruskäsitteet ja että heillä on myönteinen yleiskäsitys tieteestä ja sen tuloksista.

Toiminnalla on tarkoitus mahdollisuuksien mukaan laajentaa ja täydentää kansallista tutkimustyötä.

Korkean tason tieteelliset tapaamiset

Korkean tason tieteelliset tapaamiset edistävät tieteen kehitystä vaihdon avulla ja tarjoavat tieteen ja teknologian kärjessä työskenteleville kokeneille tutkijoille tilaisuuden välittää tietojaan ja kokemuksiaan uudelle sukupolvelle. Korkean tason tieteelliset tapaamiset ovat myös yhteisön ulkopuolella työskenteleville yhteisöstä oleville tutkijoille tilaisuus luoda ja hoitaa henkilö-ja tiedeyhteyksiä Euroopan unionissa toimiviin kollegoihin.

Tieteellisiä tapaamisia voidaan järjestää eurooppalaisina konferensseina, kursseina, työpajoina tai kesäkursseina, ja ne olisivat pääsääntöisesti pienimuotoisia tapahtumia. Suurempien tapahtumien yhteydessä voidaan tukea nuorten tutkijoiden osallistumista. Myös uusia tieteellisen kokouksen muotoja, kuten sähköisessä muodossa järjestettäviä kokouksia, voidaan tukea. Tieteellisiä tapaamisia järjestetään kaikilla tieteenaloilla, ja tutkijat valitsevat itse vapaasti niiden aiheet.

Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä

Palkinnot antavat julkista tunnustusta ja näkyvyyttä tutkijoille, jotka eurooppalaiseen tutkimusyhteistyöhön perustuen ovat saavuttaneet tutkimukseen tai teknologiseen kehittämiseen liittyviä huomattavia tuloksia. Myös nuorille, jotka ovat tehneet huomattavaa tieteellistä työtä vaikka ovat vielä koululaisia tai opiskeilijoita, voidaan myöntää palkintoja ja siten motivoida heitä jatkamaan työtä Euroopan tieteellisen ja teknologisen tulevaisuuden hyväksi ja samalla kannustaa muita samanikäisiä kiinnostumaan tieteestä ja tutkimuksesta.

Palkintoja on tarkoitus perustaa seuraavasti: "Descartes-palkinto" huomattavista tieteellisistä ja teknologisista saavutuksista, jotka perustuvat eurooppalaiseen tutkimusyhteistyöhön, palkinto Euroopan korkeakoulujen opiskelijoille, jotka eivät vielä ole suorittaneet loppututkintoa ja jotka ovat kehittäneet omaperäisiä tieteellisiä ideoita tai käsitteitä Euroopan tieteen kehityksen kannalta merkittävillä aloilla; nuorten tutkijoiden EU-kilpailu, joka on avoin 15—20 vuotiaille tieteellisille lahjakkuuksille ja joka toteutetaan asiaan liittyvän tiedotuskampanjan yhteydessä.

Yleisön tietoisuuden lisääminen

Päätavoitteena on lisätä yleisön tietämystä varsinkin eurooppalaisten tutkimusohjelmien tutkimustoiminnasta ja teknologisesta kehittämisestä ja siten kaventaa eurooppalaisen tiedeyhteisön ja suuren yleisön välistä kuilua. Tavoitteena on, että Euroopan kansalaiset ymmärtävät paremmin toisaalta tieteen ja

teknologian myönteisiä vaikutuksia jokapäiväisen elämänsä kannalta ja toisaalta tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen rajoituksia ja mahdollisia seurauksia. Toimessa pyritään myös tuomaan tutkijoiden tietoon suurta yleisöä askarruttavia kysymyksiä ja aiheita.

Yhteisön tukea on tarkoitus myöntää seuraaviin tarkoituksiin: verkottumisen edistäminen Euroopassa ja parhaita käytäntöjä koskevien tietojen kansallinen ja alueellinen vaihto onnistuneiden hankkeiden ja aloitteiden välillä; säännöllisten tapaamisten järjestäminen tutkijoille ja tieteestä tiedottaville tahoille; naisten kannustaminen osallistumaan tieteelliseen työhön; Eurooppalaisen tiede- ja teknologiaviikon järjestäminen eurooppalaisen tieteen ja tutkimuksen ikkunana; ajankohtaisia tieteellisiä ja teknologisia aiheita koskevan tiedon välittäminen kansantajuisesti sähköisten verkkojen ja muiden sopivien keinojen välityksellä.

B. **Avaintoiminto: Sosioekonomisen tietopohjan parantaminen**

Euroopan unionin vahvuus perustuu sen jäsenten yhteiskunnallisiin ja kulttuurisiin eroavuuksiin ja toisaalta kokemusten ja yhteisten arvojen samankaltaisuuteen. Lisäksi yhteisöllä on yhteiskunta- ja taloustieteiden sekä humanististen tieteiden alalla vahva tutkimusperinne, jota on syytä hyödyntää määriteltäessä nykyisiä ja tulevia taloudellisia ja yhteiskunnallisia kehityssuuntauksia ja tarpeita yhteisön kilpailukyvyn lisäämiseksi ja sen kansalaisten elämänlaadun parantamiseksi.

Tällä lisääntyvien haasteiden aikakaudella — työttömyysaste on sietämättömän korkea, väestö ikääntyy, talous maailmanlaajuistuu, eriarvoisuus lisääntyy ja Euroopan unionin suhteellinen osuus maailmantaloudesta pienenee — eurooppalaisen yhteiskunnan on muututtava kestävän sosioekonomisen kehityksen suuntaan, kaikkien kansalaisten elämänlaatua on parannettava ja Euroopan kilpailuasema maailmassa on säilytettävä ja sitä on vahvistettava. Yhteiskuntatieteiden on pystyttävä vastaamaan näihin haasteisiin, ylitettävä kansalliset rajat, lisättävä tieteiden välistä yhteistyötä ja parannettava analysointikykyä tukien tällä tavoin päätöksentekoa. Lisäksi Euroopan yhdentyminen sinänsä on synnyttänyt uuden tutkimuskohteen — eurooppalaisen yhteiskunnan — joka on erilainen kuin osiensa summa vaikka suuresti riippuvainen niistä.

Tällä avaintoiminnolla pyritään lisäämään Euroopan kansalaisten ymmärrystä eurooppalaisessa yhteiskunnassa tapahtuvista rakenteellisista muutoksista ja siten löytämään muutoksenhallintatapoja ja saamaan Euroopan kansalaiset osallistumaan entistä aktiivisemmin tulevaisuutensa muokkaamiseen. Tämä edellyttää muutosten takana olevien tärkeimpien suuntausten sekä teknologian, työllisyyden ja yhteiskunnan välisten suhteiden analysointia, uuden teknologian vaikutusten analysointia työolosuhteisiin, yhteistoimintaan osallistumisen mekanismien uudelleenarviointia kaikilla hallinnon tasoilla sekä kasvua, työllisyyttä ja taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta edistävien uusien kehitysstrategioiden laatimista.

Avaintoimintoon kuuluu useita puiteohjelman yleisiin tavoitteisiin liittyviä aiheita. Siinä pyritään määrittelemään perusta työpaikkoja luovalle yhteiskunnalliselle, taloudelliselle ja kulttuuriselle kehitykselle ja eurooppalaisen tietoyhteiskunnan rakentamiselle. Aiheita ei pidä tarkastella toisista erillään, vaan yhtenäisen kokonaisuuden toisiinsa liittyvinä osina.

Tuki on tarkoitettu empiiriseen ja vertailevaan tutkimukseen sekä tulevaisuudentutkimukseen, joka edistää edellä kuvattujen kehitysprosessien käsitteellistä ymmärtämistä. Tähän kuuluu tieto- ja indikaattorijärjestelmien suunnittelu ja integrointi sekä yhteisen tutkimusinfrastruktuurin perustaminen. Siksi tämä toimi tarjoaa poliittisia päätöksiä varten oikeaa tietoa Euroopan kohtaamista haasteista, niiden tärkeimmistä seurauksista ja niiden mahdollisista vaihtoehtoisista käsittelytavoista.

Yhteiskunnan kehityssuunnat ja rakenteelliset muutokset

Tilanteessa, jossa rakenteelliset, demografiset ja sosiaaliset muutokset ovat suuria, tämän aihealueen tutkimuksella pyritään valaisemaan yhteiskunnallisten kehityssuuntien, kaikkien ulottuvilla olevien mahdollisuuksien, perherakenteessa tapahtuvien muutosten, taloudellisten muutosten, työmarkkinalaitosten, kulttuuristen mallien ja arvojärjestelmien välisiä monenlaisia vuorovaikutuksia ottaen huomioon Euroopan alueelliset eroavuudet. Tarkastelun kohteena ovat myös muukalaisviha ja rasismi sekä muuttoliike. Huomiota kiinnitetään siihen, mitä vaikutuksia kohdistuu taloudelliseen kehitykseen, yhteiskunnalliseen integroitumiseen, sosiaaliseen suojeluun ja yhteiskunnallisen epätasa-arvon ja syrjinnän tekijöihin.

Näitä vuorovaikutuksia tutkimalla pystytään ymmärtämään paremmin muuttuvia työn organisointitapoja ja ajankäyttömalleja, uusia epätavallisia työnteon muotoja sekä osa-aika- ja tilapäistyötä, koulutuksen mahdollisuuksia tarjota ihmisille valmiuksia sopeutua muutokseen koko eliniän ajan ja lisätä tietoa sukupuolikysymyksestä eurooppalaisessa yhteiskunnassa. Tutkimustyö antaa vahvan tietopohjan ja auttaa alan eurooppalaisen politiikan muotoilussa ja kehittämisessä.

Teknologia, yhteiskunta ja työllisyys

Tämän alan tutkimuksella pyritään selvittämään teknologian ja yhteiskunnan välistä riippuvuutta ja niiden integroitumista toisiinsa sekä edistämään suunnittelua ja kehittämistä koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Vaikka nykyään ollaan yksimielisiä siitä, että yhteiskunnalliset, institutionaaliset ja ympäristölliset näkökohdat on otettava huomioon teknologian kehittämisessä, se voidaan tehdä useammalla tavalla riippuen teknologian lajista ja siitä, mikä on sen kehitysvaihe ja kuinka laajalle se on levinnyt yhteiskunnassa. Tutkimuksella selvitetään asianomaisten toimijoiden — tavarantoimittajat, käyttäjät, neuvontaorganisaatiot, päätöksentekijät ja julkiset viranomaiset — välistä vuorovaikutusta. Toiminnalla pyritään myös lisäämään tietoa teknologian käytöstä ja vaikutuksista erilaisissa sosioekonomisissa, alueellisissa, institutionaalisissa, poliittisissa ja kulttuurisissa yhteyksissä unionin alueella. Tutkimuksella selvitetään myös julkisen sektorin asemaa innovaatioprosessissa sekä viranomaisten ja muiden osapuolten välistä vuorovaikutusta.

Huomiota kiinnitetään teknologian ja työllisyyden suhteisiin, etenkin uuteen tieto- ja viestintäteknologiaan sekä uusiin tuotannon ja työn organisointitapoihin mukaan lukien uudet kehittyvät ammatit, työllisyyden maantieteellinen sijoittuminen sekä työolojen ja ammattipätevyyden muutokset. Lisäksi tutkitaan innovaation merkitystä koulutuksessa, elinikäisen oppimisen käsitettä sekä sitä, miten koulutuksella voidaan edistää innovaatiota, työllisyyttä, integroitumista yhteiskuntaan ja yhtäläisiä mahdollisuuksia.

Julkisten asioiden hallinto ja kansalaisuus

Euroopan yhdentyessä on julkisen vallan eri tasojen (paikallinen, alueellinen, kansallinen ja ylikansallinen) tehtävä Euroopassa arvioitava uudelleen. Tavoitteena on selvittää eri tasojen raportointivelvollisuuksien ja -vastuun niveltyminen toisiinsa ja niiden todellinen muutosvoima, samalla kun varmistetaan vuoropuhelu-, neuvottelu- ja päätöksentekomekanismien kehittyminen niin, että yhteistyö kaikkien osapuolten välillä sujuu asianmukaisesti.

Tutkimuksella on tarkoitus selvittää, missä määrin Euroopan erilaiset taloudellisen ja sosiaalisen sääntelyn tyypit ovat seurausta jostain määrätystä sosiaalis-institutionaalisesta ja kulttuurisesta järjestelmästä, jotta voidaan määritellä parhaimmat strategiat Euroopan yhdentymisen toteutumiseksi. Tutkimuksen kohteena ovat niin julkisten viranomaisten harjoittama sääntely kuin kansalaisaloitteet sekä poliittisten puolueiden, julkisten eturyhmien ja työmarkkinaosapuolten kaltaiset järjestelmät. Julkisiin viranomaisiin liittyvässä tutkimuksessa on arvioitava uudelleen myös niiden tehtävät, julkishallinnon käsite ja yleisen edun käsite. Tässä yhteydessä keskeistä on analysoida hyvinvointiyhteiskuntaan liittyvien järjestelmien kehittymistä. Näissä analyyseissa otetaan huomioon myös poliittisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen vallan käsite.

Lisäksi on selvitettävä kansalaisuuden käsitettä Euroopan eri osissa ja siihen liittyviä kansalaisten osallistumisen ja sääntelyn eri lajeja ja järjestelmiä. On tutkittava myös kulttuurin eri osa-alueiden (perinteet, kieli, historia, kansallisomaisuus, uskonto ja muuttoliike) ja koulutusmallien vaikutuksia arvojen kehitykseen. Tarpeen vaatiessa voidaan lisäksi tehdä tämän alan tutkimusta täydentäviä yksilötason selvityksiä. Tutkimuksella selvitetään myös tiedotusvälineiden merkitystä maailmantaloudessa, jossa kansainvälisen audiovisuaalisen kulttuurin vaikutus kasvaa jatkuvasti. Analyyseissa tarkastellaan julkisten asioiden hallinnon ja kansalaisuuden välistä vuorovaikutusta.

Kasvua ja työllisyyttä edistävät uudet kehittämismallit

Näillä tulevaisuutta koskevilla tutkimuksilla selvitetään uusia kestävän kehityksen malleja, joiden avulla voidaan edistää kasvua, luoda työpaikkoja, turvata tasavertaiset mahdollisuudet, vähentää eriarvoisuutta ja parantaa elämänlaatua. Niillä pyritään selvittämään hyvinvoinnin synnyn ja jakautumisen mekanismeja sekä niihin liittyvää julkisen sektorin tehtävää maailmanlaajuiseksi muuttuneessa taloudessa, jossa aineettomat tekijät ja palvelut ovat keskeisimmässä asemassa. Kehitetään indikaattoreita ja menetelmiä, joilla voidaan arvioida eri tuotantomallien sosioekonominen lisäarvo, määrittää kilpailukyvyn osatekijät inhimilliset voimavarat mukaan lukien sekä määrittää toimintalinjat, jotka ovat parhaita eurooppalaisen talousalueen, ottaen huomioon Euroopan alueelliset erot, ja Euroopan tulevien maailmantaloudellisten suhteiden kannalta.

Tutkimusten keskeisinä aiheina ovat muun muassa organisointia koskevat innovaatiot, uudet työn ja työllisyyden muodot, kuten vanhemman väestön työkapasiteetti, palveluiden kasvavaan kysyntään vastaaminen, vastavuoroisen vapaaehtoisavun kehittäminen sekä talouselämän ja työmarkkinoiden osapuolten yhteistyöhön liittyvät innovaatiot. Tutkimuksilla selvitetään sosioekonomisia ja demografisia eroja Euroopan eri osien välillä sekä kehittämismallien vaikutuksia taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen.

C. **Eurooppalaisen tiede- ja teknologiapolitiikan kehityksen edistämistoimet**

Euroopan unionin on nykyisten tieteellisten ja teknologisten voimavarojensa tehokkaammalla hyödyntämisellä parannettava edellytyksiään ennakoida tieteen ja teknologian sille tarjoamia haasteita voidakseen täyttää ne tieteeseen ja innovaatioon liittyvät tehtävät, jotka sille perustamissopimuksen mukaan kuuluvat.

Tiede- ja teknologiapolitiikan laatimista varten on jäsenvaltioissa ja Euroopan tasolla tehty useita tutkimuksia ja kehitetty monia tunnuslukuja. Koska vuorovaikutus hyvin erilaisten kansallisten lähestymistapojen välillä on ollut puutteellista ja koska tutkimuksissa käsitellyt kysymykset ovat monisyisiä ja usein kansainvälisiä, tutkimustyö olisi verkotettava ja tuloksia verrattava ja hyödynnettävä koordinoidusti Euroopan tasolla tiettyjen poliittisesti tärkeiden kysymysten valottamiseksi ajoissa.

Toimintaan olisi kuuluttava joustavaa strategista tiedonhankintaa, tietojen vertailua ja arviointia, jotta sillä voidaan tukea tiede- ja teknologiapolitiikasta kansallisesti ja Euroopan tasolla päättävien ja muiden tahojen tarvitseman erityisen tietopohjan kehittämistä. Toiminnalla pyritään kansallisia ja kansainvälisiä toimia laajentaen ja täydentäen edistämään päätöksentekijöiden ja tutkijoiden välistä tietojen ja kokemusten vaihtoa ja tietämyksen tehokkaampaa hyödyntämistä.

Yksittäisten poliittisten kysymysten strateginen analyysi

Toiminnalla tuetaan määrättyihin tiede- ja teknologiapoliittisiin erityiskysymyksiin liittyvien analyysien ja synteesien tekemistä. Työ tehdään kansallisten tai kansainvälisten erikoistuneiden laitosten asiantuntijoista koostuvissa ryhmissä selvitysten, seminaarien ja konferenssien muodossa. Nämä antavat myös tieteellisiä neuvoja päätöksentekoa varten. Käsiteltävät kysymykset määritellään tiede- ja teknologiapolitiikasta päättävien ja muiden asiaan liittyvien toimijoiden avulla seuraavien aiheryhmien sisällä:

— tieteen ja teknologian muutoksen, maailmanlaajuistumisen, yhteiskunnallisten tarpeiden muuttumisen, yritysten välisten uusien kilpailu- ja yhteistyömuotojen sekä ympäristön ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden huomioon ottavan työpaikkojen luomisen ja kasvun asettamien haasteiden vaikutukset tiede- ja tutkimuspolitiikkaan,

— kysymykset, jotka liittyvät siihen, kuinka tiede- ja teknologiapolitiikan tavoitteet, painopistealueet ja täytäntöönpanon välineet edesauttavat politiikan toteutusta, sekä niiden sosioekonomisten vaikutusten analysointi.

Yhteinen tieteen, teknologian ja innovaation indikaattorijärjestelmä

Euroopassa harjoitettavien TTK-strategioiden suunnittelu, koordinointi ja arviointi edellyttävät, että eri tasoilla (kansallinen, alueellinen, eurooppalainen, maailmanlaajuinen) on käytettävissä tarkoitukseen sopivia ja vertailukelpoisia tunnuslukuja, myös sellaisia, joilla mitataan kestävän kehityksen toteutumista. Tätä toista toimintalinjaa toteuttavat EY:n tilastotoimisto ja asianomaiset komission yksiköt yhteistyössä Euroopassa toimivien erikoistuneiden laitosten kanssa. Tuloksena pitäisi vähitellen syntyä yhteinen eurooppalainen tieteen, teknologian ja innovaation alan indikaattorijärjestelmä.

Toimilla koordinoidaan ja rahoitetaan Euroopan unionia ja tärkeimpiä unionin ulkopuolisia maita koskevien tilastojen ja uusien indikaattorien laatimista. Näin on mahdollista tarjota jäsenvaltioiden viranomaisten, eurooppalaisen ja kansallisten parlamentaaristen arviointivirastojen, komission yksiköiden ja kaikkien asiasta kiinnostuneiden käyttöön yhtenäinen tietokokonaisuus sähköisessä muodossa sekä tietojen käsittelyä, analysointia ja tarkoituksenmukaista käyttöä varten tarvittavat palvelut.

2. YHTEYS PUITEOHJELMAN MUIHIN TOIMIIN

Erityisohjelman yksi keskeinen tarkoitus on puiteohjelman muun vastaavan, etenkin tutkijoiden koulutukseen, tutkimusinfrastruktuurien tukemiseen ja yhteisön tutkimuksen yleiseen sosioekonomiseen ulottuvuuteen liittyvän toiminnan koordinoiminen ja tukeminen. Temaattisten ohjelmien sosioekonomisen ulottuvuuden vuoksi koordinointi on tärkeää puiteohjelman onnistumisen kannalta. Tämä toteutetaan seuraavasti:

— Marie Curie -apurahat: Apurahoja voidaan myöntää myös aihepiirikohtaisissa ohjelmissa. Yhtenäisyys varmistetaan soveltamalla yhteisiä sääntöjä, jotka koskevat tukikelpoisuutta, järjestelmän toteuttamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä sekä oikeudellisia ja rahoitukseen liittyviä määräyksiä, sekä perustamalla ehdotusten vastaanottoa varten keskitetty vastaanottopiste.

— Tutkimusinfrastruktuurit: Valvotaan, että menettelyt ovat yhdenmukaisia muihin erityisohjelmiin kuuluvien toimien kanssa ja täydentävät niitä.

— Sosioekonominen tutkimus: Koordiointi toteutetaan ottamalla osaa työohjelmien laadintaan, tukemalla sopivien arviointimenettelyjen kehittämistä, erityisesti yhteiskunta- ja taloustieteen tutkijoiden osallistumisen kautta sekä keräämällä ja levittämällä asiaan kuuluvaa tietoa, jotta sosioekonominen ulottuvuus otetaan erityisohjelmissa johdonmukaisesti huomioon.

— Tiede- ja teknologiapolitiikan kehityksen tukeminen: Yhtenäisyys muiden erityisohjelmien toimien kanssa ja täydentävyys niihin nähden varmistetaan koordinoinnilla, käyttämällä yhdenmukaistettuja välineitä (esim. politiikkaan liittyvät aihekohtaiset verkot, asiantuntijapaneelit) ja käyttämällä tulosten levittämisessä yhtenäistä menettelyä (esim. julkaisut, seminaarit ja konferenssit).

LIITE III

ERITYISOHJELMAN TÄYTÄNTÖÖNPANOSÄÄNNÖT

Erityisohjelma pannaan täytäntöön epäsuorilla TTK-toimilla viidennen puiteohjelman liitteiden II ja IV mukaisesti. Lisäksi tähän ohjelmaan sovelletaan seuraavia erityissääntöjä:

1. ERITYISVAATIMUKSET

Tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden tukeminen

Tutkijankoulutusverkot

Tutkijankoulutusverkon muodostaa tavallisesti vähintään viisi toisistaan riippumatonta oikeushenkilöä vähintään kolmesta jäsenvaltiosta tai assosioituneesta valtiosta.

Enimmillään yhteisön tuki kattaa kaikki tukikelpoiset lisäkustannukset, jotka liittyvät väitöskirjaa valmistelevien tai tohtorintutkinnon suorittaneiden nuorten tutkijoiden palkkaamiseen tai verkon perustana olevan yhteisen hankkeen koordinointiin. Verkon rahoitus kattaa enintään kustannukset, jotka aiheutuvat yhden nuoren tutkijan palkkaamisesta yhtä verkon jäsentä kohden, sekä osan hankkeen koordinointikustannuksista. Kunkin verkon rahoituksesta vähintään 60 prosenttia on kohdistettava nuorten tutkijoiden palkkauskuluihin.

Yhteisön tukea ei tavallisesti myönnetä pitkäikäisen laitteiston hankintaan eikä itse tutkimustyön rahoittamiseen.

Marie Curie -apurahajärjestelmä

Ainoastaan johonkin jäsenvaltioon tai assosioituneeseen valtioon sijoittautuneet oikeushenkilöt tai niissä sijaitsevat kansainväliset järjestöt voivat osallistua vastaanottavana laitoksena.

Järjestelmässä tukea voivat saada tutkijat, jotka kuuluvat johonkin tämän ohjelman liitteessä II määritellyistä kolmesta ryhmästä. Heidän on oltava jonkin jäsenvaltion tai assosioituneen valtion kansalaisia tai heidän on täytynyt asua yhteisössä ainakin viimeksi kuluneen viiden vuoden ajan [1].

Apurahalla rahoitettava tutkimustyö on tehtävä jossain toisessa maassa kuin apurahan saajan kotimaassa tai maassa, jossa hän on kaikkein viimeisimmäksi toiminut. Poikkeuksena ovat tapaukset, joissa tietoa ja teknologiaa siirretään epäedullisemmassa asemassa oleville alueille

— antamalla henkilökohtaisia paluuapurahoja tai

— kokeneiden tutkijoiden apurahoja, jolloin tutkimustyö on tehtävä jossain toisessa maassa kuin siinä maassa, jossa tutkija kuuluu jonkin tutkimuslaitoksen vakinaiseen henkilökuntaan.

Henkilökohtaiset Marie Curie -apurahat

Henkilökohtaista apurahaa koskevan hakemuksen jättävät tutkija ja vastaanottava laitos yhdessä. Komissio valitsee apurahan saajat tämän ohjelman liitteessä IV määrättyjen valintaperusteiden mukaan.

Apuraha maksetaan vastaanottavalle laitokselle viidennen puiteohjelman liitteen IV mukaan. Apurahan saajalle myönnettävän tukisumman suuruus vahvistetaan kunkin jäsenvaltion ja assosioituneen valtion osalta ottaen huomioon Marie Curie -apurahan saajien korkea taso sekä samalla tasolla olevien tutki-

[1] Marie Curie -apurahaa hakevien olisi varmistettava, että he täyttävät sen jäsenvaltion tai assosioituneen valtion maahanmuutto- ja viisumivaatimukset, jossa he aikovat käyttää apurahansa.

joiden kokonaistilanne vastaanottavassa maassa; määrä kattaa riittävän sosiaaliturvan edellyttämät kustannukset.

Jokaisen vastaanottavan laitoksen on huolehdittava siitä, että stipendiaatti kuuluu joko asianomaisessa jäsenvaltiossa tai assosioituneessa valtiossa palkattuihin työntekijöihin sovellettavan sosiaaliturvajärjestelmän piiriin tai jonkin vähintään yhtä korkean ja yhtä laajan suojan tarjoavan sosiaaliturvajärjestelmän piiriin.

Yritysten Marie Curie -vierailuapurahat

Komissio valitsee vastaanottavat laitokset tämän ohjelman liitteessä IV määrättyjen valintaperusteiden mukaan. Sen jälkeen vastaanottava laitos valitsee apurahan saajat. Tässä sen on käytettävä komission vahvistamia yksityiskohtaisia valintaperusteita, jotka liittyvät pääasiassa pätevyysvaatimuksiin ja tasavertaisiin mahdollisuuksiin. Ennen stipendiaattisopimuksen tarjoamista komission on vahvistettava valinnat.

Yhteisön ja vastaanottavan laitoksen yhteisrahoituksen ansiosta laitos voi tukea nuoria korkeakoulututkinnon suorittaneita henkilöitä sekä tarvittavaa tutkimuskokemusta omaavia nuoria tutkijoita.

Marie Curie -kehitys- ja vierailuapurahat

Komissio valitsee vastaanottavat laitokset tämän ohjelman liitteessä IV määrättyjen valintaperusteiden mukaan. Sen jälkeen vastaanottava laitos valitsee apurahan saajat. Tässä sen on käytettävä komission vahvistamia yksityiskohtaisia valintaperusteita, jotka liittyvät pääasiassa pätevyysvaatimuksiin ja tasavertaisiin mahdollisuuksiin. Ennen stipendiaattisopimuksen tarjoamista komission on vahvistettava valinnat.

Yhteisön varojen ansiosta vastaanottava laitos voi tarjota rahoituksen riittävästi tutkimuskokemusta omaaville nuorille tutkijoille.

Kokeneiden tutkijoiden Marie Curie -apurahat

Kokeneiden tutkijoiden apurahaa koskevan hakemuksen jättävät hakija ja vastaanottava laitos yhdessä. Apurahan saajat valitsee komissio tämän ohjelman liitteessä IV määrättyjen valintaperusteiden mukaan.

Yhteisön varojen ansiosta vastaanottava laitos voi tarjota rahoituksen kokeneelle tutkijalle.

Vierailut Marie Curie -koulutuskeskuksissa

Koulutuskeskuksen muodostaa jonkin tutkimuslaitoksen selvästi määriteltävä osa, kuten tutkimusryhmä tai toisiinsa yhteydessä olevat tutkimusryhmät. Koulutuskeskuksen on oltava omalla alallaan kansainvälisesti tunnettu, ja sillä on oltava kokemusta tohtorikoulutuksesta ja erityisesti ulkomaalaisten jatko-opiskelijoiden koulutuksesta. Myös kansainvälistä tohtorikoulutusta järjestäviä tahoja voidaan pitää koulutuskeskuksina, jos koulutus on osa eri maiden tutkimuslaitosten muodollista yhteistyötä ja se ilmenee tohtorintutkinnon suorittamista koskevina yhteisinä vaatimuksina.

Komissio valitsee koulutuskeskukset tämän ohjelman liitteessä IV määrättyjen valintaperusteiden mukaan. Sen jälkeen koulutuskeskus valitsee apurahan saavat nuoret tutkijat. Tässä niiden on käytettävä komission vahvistamia yksityiskohtaisia valintaperusteita, jotka liittyvät pääasiassa pätevyysvaatimuksiin ja tasavertaisiin mahdollisuuksiin. Ennen stipendiaattisopimuksen tarjoamista komission on vahvistettava valinnat.

Nuorten tutkijoiden on oltava tohtorikoulutuksessa koulutuskeskuksen alaa vastaavalla alalla jossakin muussa maassa kuin missä vastaanottava laitos sijaitsee, ja koulutusjakson, jonka he suorittavat koulutuskeskuksessa, on liityttävä olennaisesti heidän tohtorinopintoihinsa.

Yhteisön varojen ansiosta koulutuskeskus voi tarjota nuorille tutkijoille rahoituksen enintään yhden lukuvuoden pituisia vierailuja varten.

Tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuuksien parantaminen

Mahdollisuudet muiden maiden tärkeimpien tutkimusinfrastruktuurien käyttöön

Tähän toimintalinjaan osallistuu merkittäviä tutkimusinfrastruktuureja ylläpitäviä oikeushenkilöitä. Kansainvälisille järjestöille, jotka ylläpitävät tutkimusinfrastruktuureja jäsenvaltioissa tai assosioituneissa valtioissa, voidaan antaa rahoitusta tästä ohjelmasta vain poikkeustapauksissa sellaisia palveluja varten, joita ne tarjoavat varsinaisen tehtävänsä lisäksi ja joihin ne eivät voi saada tukea järjestön omista varoista.

Yhteisön tuella voidaan kattaa kaikki sellaisten infrastruktuureihin tutustuvien tutkijaryhmien matka- ja elinkustannukset, jotka työskentelevät jossain toisessa jäsenvaltiossa tai assosioituneessa valtiossa kuin siinä maassa, missä infrastruktuurin omistaja tai ylläpitäjä toimii. Yhteisön rahoitustuella voidaan myös kattaa 100 prosenttiin asti ne tukikelpoiset lisäkustannukset, joita aiheutuu siitä, että tutkimusryhmille tarjotaan mahdollisuus infrastruktuurin käyttöön. Nämä kustannukset lasketaan joko käyttäjäkohtaisen yksikköhinnan perusteella, joka neuvotellaan kunkin infrastruktuurin ylläpitäjän kanssa ja joka määräytyy välittömien toimintakulujen mukaan, tai niiden todellisten lisäkustannusten mukaan, jotka ovat syntyneet siitä, että palvelu on saatettu infrastruktuuriin tutustuvien tutkimusryhmien saataville. Pääomakustannuksia ei katsota tukikelpoisiksi kuluiksi.

Infrastruktuurien yhteistyöverkot

Infrastruktuurien väliset yhteistyöverkot toteutetaan aihepiirikohtaisina verkkoina. Yhdessä verkossa on vähintään kolme oikeushenkilön asemassa olevaa toisistaan riippumatonta infrastruktuurien ylläpitäjää vähintään kolmesta jäsenvaltiosta tai assosioituneesta valtiosta. Verkon koordinoinnista huolehtii yksi tutkimusinfrastruktuuria ylläpitävä oikeushenkilö.

Tutkimusinfrastruktuurien TTK-hankkeet

Yhteen TTK-hankkeeseen osallistuu vähintään kaksi oikeushenkilön asemassa olevaa toisistaan riippumatonta infrastruktuurin ylläpitäjää vähintään kahdesta jäsenvaltiosta tai assosioituneesta valtiosta. Hankkeen koordinoinnista huolehtii yksi tutkimusinfrastruktuuria ylläpitävä oikeushenkilö.

Yhtenäinen toiminta

Komissio voi yhteistyössä niiden tutkimusinfrastruktuurien ylläpitäjien kanssa, jotka ovat tehneet sopimuksen tämän ohjelman (tai aiemman tutkijoiden koulutus- ja liikkuvuusohjelman) nojalla, toteuttaa yhtenäisiä toimia, joilla pyritään edistämään tutkimusinfrastruktuurien ylläpitäjien ja jäsenvaltioiden tai assosioituneiden valtioiden tutkijoiden välistä tietojen vaihtoa yhteistä etua koskevissa kysymyksissä kansallisia tai kansainvälisiä toimenpiteitä täydentäen.

Tieteellisen ja teknologisen huippuosaamisen edistäminen

Korkean tason tieteelliset tapaamiset

Tähän toimintalinjaan voivat osallistua millä tahansa tieteellisen tutkimuksen alalla toimivat oikeushenkilöt, jotka haluavat järjestää tieteellisen konferenssin, jossa yhteisöstä tulevat kyseisen tieteenalan tutkijat ovat edustavasti mukana.

Yhteisön rahoitus on tarkoitettu kattamaan osa järjestelykustannuksista, esitelmöitsijöiden ja opetushenkilöstön osallistumiskuluista sekä enimmillään 100 prosenttia kustannuksista, jotka aiheutuvat nuorten tutkijoiden osallistumisesta valittuun kokoukseen. Tarkoitus on tukea myös sellaisten tutkijoiden osallistumista, jotka ovat jonkin jäsenvaltion tai assosioituneen valtion kansalaisia ja jotka konferenssin ajankohtana työskentelevät jossakin jäsenvaltioiden ja assosioituneiden valtioiden ulkopuolella sijaitsevassa laboratoriossa tai laitoksessa.

Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä

Descartes-palkinnon voi saada tutkija, joka on saavuttanut eurooppalaiseen tutkimusyhteistyöhön perustuvia merkittäviä tieteellisiä tai teknologisia tuloksia.

Korkeakouluopiskelijoille tarkoitettua palkintoa voivat hakea ja Nuorten tutkijoiden EU-kilpailuun voivat osallistua oikeushenkilöt, jotka järjestävät vastaavia kansallisia menettelyjä, sekä nuoret, joiden hankkeet ovat tulleet valituiksi tässä yhteydessä.

Yhteisön tuki kattaa enimmillään kaikki asiaan liittyvien valintamenettelyjen suunnittelusta ja järjestämisestä aiheutuvat kustannukset, joihin sisältyvät myös ansioituneimmille hankkeille myönnettävät rahapalkinnot ja vastaavat tunnustukset.

2. LIITÄNNÄISTOIMENPITEET

Liitännäistoimenpiteitä ovat erityisesti:

— erityisohjelmaa tukevat ja tulevaa toimintaa valmistelevat selvitykset, mukaan lukien ohjelman aikana esiin tulleiden strategisten kysymysten selvittäminen,

— tietojen vaihto, konferenssit, seminaarit, työpajat, pyöreän pöydän keskustelut ja paneelikeskustelut,

— ulkopuoliseen asiantuntemukseen turvautuminen erityisesti viidennen puiteohjelman 5 artiklan 1 kohdassa säädetyssä erityisohjelman seurannassa, viidennen puiteohjelman 5 artiklan 2 kohdassa säädetyssä ulkopuolisessa toimien arvioinnissa, epäsuorien TTK-toimien arvioinnissa ja niiden täytäntöönpanon valvonnassa,

— tiedon levitykseen, tiedottamiseen ja viestintään liittyvä toiminta, mukaan lukien tieteellinen julkaisutoiminta sekä tulosten hyödyntämiseen ja teknologian siirtoon liittyvä toiminta,

— Marie Curie -stipendiaattien identiteetin ja arvostuksen vahvistaminen etenkin Marie Curie -stipendiaattien yhdistyksen toiminnan kautta,

— tuki sellaisten mahdollisten tahojen yhteensaattamiseksi, jotka voivat osallistua tutkimusehdotukseen sisältyvän yksityiskohtaisen työohjelman laatimiseen; erityisesti halutaan kannustaa sellaisten ehdotusten edistämiseen, jotka liittyvät uusiin, nouseviin tieteen ja teknologian aloihin, uusiin monialaisiin lähestymistapoihin tai aloihin, joilla kansainvälinen yhteistyö on ollut harvinaista,

— tutkimuksen alan osapuolille, pk-yritykset mukaan lukien, suunnattujen tiedotus- ja avustustoimien tukeminen.

3. KOORDINOINTIJÄRJESTELYT

Komissio pyrkii huolehtimaan siitä, että ohjelmaan kuuluvat epäsuorat TTK-toimet täydentävät toisiaan erityisesti ryhmittämällä ne yhteisen tavoitteen mukaisesti, sekä välttämään päällekkäisen työn ottaen samalla huomioon epäsuoria TTK-toimia ehdottaneiden oikeutetut edut.

Myös erityisohjelmaan kuuluvia toimia ja seuraavissa yhteyksissä toteutettavia toimia koordinoidaan mahdollisuuksien mukaan:

— muut erityisohjelmat, joilla viides puiteohjelma pannaan täytäntöön,

— tutkimus- ja koulutusohjelmat, joilla pannaan täytäntöön tutkimus- ja koulutustoimintaa koskevaa Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) viidettä puiteohjelmaa (1998—2002) koskeva 22 päivänä joulukuuta 1998 annettu neuvoston päätös 1999/64/Euratom [1];

— muut eurooppalaiset tutkimuksen toimintakehykset, kuten Eureka ja COST,

[1] EYVL L 26, 1.2.1999, s. 34.

— muut tutkimukseen liittyvät yhteisön välineet, kuten PHARE, TACIS, MEDA, Euroopan investointirahasto, rakennerahastot, Euroopan investointipankki sekä koulutus- ja nuorisoalan ohjelmat.

Koordinointi toteutetaan

i) yksilöimällä yhteiset aihealueet tai painopisteet, mikä johtaa erityisesti

   — tietojen vaihtoon,

   — yhteisesti päätettyjen hankkeiden toteuttamiseen, mikä merkitsee erityisesti yhden osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen 9 artiklassa tarkoitetun menettelyn aloittamista yhteisesti, ja

ii) jakamalla epäsuoria TTK-toimia koskevat ehdotukset uudelleen erityisohjelmien välillä tai erityisohjelman ja tutkimus- ja koulutusohjelman välillä.

LIITE IV

OHJELMAN TOTEUTUKSESSA KÄYTETTÄVÄT VALINTAPERUSTEET

Tiettyihin ohjelman osiin liittyvät seuraavat valintaperusteet, jotka täydentävät 3 artiklassa esitettyjä valintaperusteita:

Tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden tukeminen

Tutkijankoulutusverkot

Verkot valitaan verkon perustana olevan yhteistyönä toteutettavan tutkimushankkeen tieteellisten ansioiden sekä siihen kuuluvan koulutusohjelman laadun ja sisällön perusteella. Keskenään yhtä ansioituneista tutkijankoulutusverkoista etusijalle asetetaan ne verkot, jotka edistävät vuorovaikutusta eri tieteenalojen välillä, joihin kuuluu toisiaan täydentäviä tutkimusryhmiä tai joilla on tärkeitä suhteita teollisuuteen silloin kuin nämä ominaisuudet ovat olennaisia verkon koulutusohjelman kannalta.

Marie Curie -apurahajärjestelmä

Henkilökohtaiset Marie Curie -apurahat

Valintaperusteita ovat ehdokkaan tutkimuskokemus ja taidot, koulutuksen vaikutus hakijaan ja hänen koulutuksesta saamansa hyöty, vastaanottavan tutkimusryhmän tutkimustyön laatu, vastaanottavan laitoksen kyky tarjota koulutusta tutkimustyön kautta hakijan tarpeita vastaavasti sekä hankkeen tieteellinen ja teknologinen taso ja merkityksellisyys.

Henkilökohtaisten paluuapurahojen osalta valintaperusteita ovat tulokset ja kokemukset, jotka hakija on saanut varsinaisella apurahalla rahoittamansa työn yhteydessä sekä uudelle vastaanottavalle tutkimusryhmälle koituva hyöty.

Yritysten Marie Curie -vierailuapurahat

Komissio valitsee vastaanottavat laitokset. Sen jälkeen vastaanottava laitos valitsee apurahan saajat. Tässä niiden on käytettävä komission vahvistamia yksityiskohtaisia valintaperusteita, jotka liittyvät pääasiassa pätevyysvaatimuksiin ja tasavertaisiin mahdollisuuksiin. Ennen stipendiaattisopimuksen tarjoamista komission on vahvistettava valinnat.

Valintaperusteita ovat vastaanottavan laitoksen tutkimuksen laatu, edellytykset tarjota stipendiaatille asianmukaista koulutusta, riittävät valvontaan ja tutkimusinfrastruktuureihin liittyvät edellytykset, yhteistyö muiden tutkimuslaitosten kanssa sekä ehdotetun tutkimusalan tieteellinen ja teknologinen laatu ja merkityksellisyys.

Vastaanottava laitos valitsee apurahan saajat hakijoiden tieteellisen pätevyyden perusteella ja ottaen huomioon sen, missä määrin heidän tutkimuskokemuksensa soveltuu ehdotetulle tutkimusalalle.

Marie Curie -kehitys- ja vierailuapurahat

Komissio valitsee vastaanottavat laitokset. Sen jälkeen vastaanottava laitos valitsee apurahan saajat. Tässä niiden on käytetävä komission vahvistamia yksityiskohtaisia valintaperusteita, jotka liittyvät pääasiassa pätevyysvaatimuksiin ja tasavertaisiin mahdollisuuksiin. Ennen stipendiaattisopimuksen tarjoamista komission on vahvistettava valinnat.

Valintaperusteita ovat hakijan ammattipätevyyden tarkoituksenmukaisuus ja vaikutukset sekä uusien valmiuksien yhteensopivuus vastaanottavalla laitoksella ennestään olevien valmiuksien kanssa, vastaanottavan tutkimusryhmän edellytykset taata stipendiaateille riittävän hyvät työskentelyolosuhteet sekä vastaanottavan tutkimusryhmän tutkimuksen kansainvälisyys.

Vastaanottava laitos valitsee apurahan saajat hakijoiden tieteellisen pätevyyden perusteella ja ottaen huomioon sen, missä määrin heidän tutkimuskokemuksensa vastaa vastaanottavan laitoksen tarpeita.

Kokeneiden tutkijoiden Marie Curie -apurahat

Valintaperusteita ovat hakijan tieteelliset ansiot, hankkeen tieteellinen ja teknologinen laatu ja tarkoituksenmukaisuus sekä kaikkien asianomaisten kannalta apurahan merkityksellisyys, vaikutukset ja sen tuoma hyöty.

Vierailut Marie Curie -koulutuskeskuksissa

Komissio valitsee koulutuskeskukset. Sen jälkeen koulutuskeskus valitsee apurahan saavat nuoret tutkijat. Tässä niiden on käytettävä komission vahvistamia yksityiskohtaisia valintaperusteita, jotka liittyvät pääasiassa pätevyysvaatimuksiin ja tasavertaisiin mahdollisuuksiin. Ennen stipendiaattisopimuksen tarjoamista komission on vahvistettava valinnat.

Valintaperusteita ovat koulutuskeskuksen tutkimuksen laatu, koulutuskeskuksen edellytykset järjestää tutkijakoulutusta, osoitukset aiemmasta kansainvälisen tohtorikoulutuksen menestyksekkäästä järjestämisestä sekä koulutuskeskuksen edellytykset taata nuorille tutkijoille riittävän hyvät työskentelyolosuhteet.

Koulutuskeskus valitsee nuoret tutkijat heidän tieteellisten ansioidensa perusteella ja ottaen huomioon koulutuskeskuksen soveltuvuuden heidän tohtorinopintojensa kannalta.

Tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuuksien parantaminen

Mahdollisuudet muiden maiden tärkeimpien tutkimusinfrastruktuurien käyttöön

Valintaperusteita ovat infrastruktuurin laatu, sen tutkimuksen taso, jonka infrastruktuuri mahdollistaa ulkopuolisille käyttäjille, ulkopuolisille käyttäjille tarjottavan tieteellisen, teknisen ja logistisen tuen laadukkuus, sellaisten uusien käyttäjien, joiden kotimaassa ei vastaavaa infrastruktuuria ole, osoittama mielenkiinto sekä yhteisön tuen kustannustehokkuus.

Infrastruktuurien yhteistyöverkot

Infrastruktuurien yhteistyöverkot valitaan sen perusteella, missä määrin ne voivat lisätä yhteisön tasolla tärkeiden infrastruktuurien käyttömahdollisuuksia ja parantaa niiden tarjoamia palveluja, sekä sen mukaan, miten tehokkaasti osallistujat pystyvät sovittamaan yhteen verkon eri toiminnot.

Tutkimusinfrastruktuurien TTK-hankkeet

TTK-hankkeiden valinnan perusteena ovat hankkeen tieteellinen omaperäisyys, tutkimusmenetelmien ja työsuunnitelman laadukkuus, hankkeen mahdollisuudet lisätä infrastruktuurien tarjontaa Euroopassa sekä alalla toimivien infrastruktuurien ylläpitäjien ja käyttäjien yleinen mielenkiinto hanketta kohtaan.

Tieteellisen ja teknologisen huippuosaamisen edistäminen

Korkean tason tieteelliset tapaamiset

Valintaperusteita ovat ehdotetun aiheen merkitys tiedeyhteisölle yleisesti, ehdotetun kokousohjelman taso ja ohjelman tarkoituksenmukaisuus nuorten eurooppalaisten tutkijoiden koulutuksen kannalta.

Palkinnot ensiluokkaisesta tutkimustyöstä

Palkinnot annetaan esitettyjen hankkeiden tieteellisen arvon ja tarkoituksenmukaisuuden perusteella. Hakijoiden ikä ja aiempi kokemus tutkimustyöstä otetaan huomioon tarpeen mukaan.

Yleisön tietoisuuden lisääminen

Yhteisön tukea myönnetään hankkeille, joiden aihe on eurooppalaisittain yleisesti merkittävä ja joissa on kyse tutkijoiden ja tieteestä tiedottavien tehokkaasta vuorovaikutuksesta Euroopan kansalaisten hyväksi. Etusijalle asetetaan hankkeet ja aloitteet, joissa on mukana vähintään kolme toisistaan riippumatonta osapuolta vähintään kolmesta jäsenvaltiosta tai assosioituneesta valtiosta. Lisäksi tukea voi hakea hankkeille, joiden tulokset ovat siirrettävissä ja siten myös hankkeeseen osallistumattomien tahojen käytettävissä.